

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
17 Aralık 2019 Salı

Piyasalarda Bugün

Haftaya bir miktar karışık başlayan küresel piyasalarda risk iştahı güçlü bir seyir izliyor. Gelişmiş ekonomilerde dün açıklanan veriler genel itibarıyla küresel aktivitede ılımlı toparlanmanın başlamış olabileceğine işaret ederken ABD-Çin arasındaki ticaret anlaşmasının birinci fazı konusunda anlaşmaya varılmış olması risk iştahını destekliyor. Hisse senetlerinde yükselişler yaşanırken riskli varlıklara olan talep zayıfladı. Bu ortamda Türk finansal varlıklar karışık bir seyir izlediler. Hisse senetleri gösterge 100 ve 30 endekslerinde sırasıyla %0,6 ve %0,5 yükseliş yaşansa da TL dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,7 değer kaybetti. Tahvil faizlerinde ise bir miktar yükselişler yaşandı. Asya piyasaları güne dünden kalan pozitif eğilimle başlarken gün içinde ABD Kasım ayı sanayi üretimi ile konut başlangıcı ve inşaat izin verileri takip edilecek. Yurtiçi gündem oldukça sakinken küresel risk iştahı Türk finansal varlıkların performansı açısından önemli olabilecek.

Kasım verilerine göre merkezi yönetim bütçesinde baz etkisi kaynaklı ılımlı toparlanma görülüyor. Toplam bütçe gelirleri geçen yıla kıyasla Kasım'da %1,7 artışla 83,3 milyar TL olurken, vergi gelirlerinde yıllık bazda %8 artış kaydedildi. Kasım 2019'da faiz giderleri 2018'in aynı ayına göre %3,1 artarken faiz dışı giderler %1,5 ile sınırlı artış gösterdi. Toplam harcamalarda ise %1,6 artışla 75,5 milyar TL oldu. Bu sonuçla Kasım 2018'de 7,6 milyar TL fazla veren bütçe bu sene aynı ayda 7,8 milyar TL fazla verirken faiz dışı fazla geçen yılki 14,8 milyar TL'den 15,2 milyar TL'ye yükseldi. Ocak-Kasım döneminde ise bütçe açığı geçen yılki 54,5 milyar TL'den 92,9 milyar TL'ye yükselirken faiz dışı fazla 2018'in aynı dönemindeki 17,3 milyar TL'den 2,8 milyar TL seviyesine geriledi.

Eylül döneminde istihdamda artış sınırlı kalırken, işgücüne katılımdaki gerileme ile işsizlik oranında düşüş gözlemlendi. Mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre, Eylül döneminde istihdam bir önceki döneme göre 35 bin kişi artarken işgücüne katılım oranı Ağustos'taki %53,1'den %53,0'a geriledi. Böylece istihdam oranı %45,6'da sabit kalırken, toplam işsizlik oranı Ağustos dö-

Takvim

- 17-Ara** TÜİK, Konut satışları, Kasım
TCMB, Konut fiyatları, Ekim
ABD, Sanayi üretimi, Kasım
- 18-Ara** Euro Bölgesi, TÜFE, Kasım
Almanya IFO, Aralık
- 19-Ara** TCMB, PPK toplantı özeti
Japonya, Faiz oranı kararı
İngiltere, Faiz oranı kararı
- 20-Ara** TÜİK, Tüketici güven endeksi, Aralık
TÜİK, Yurtdışı üretici fiyat endeksi, Kasım
HMB, Bütçe finansmanı istatistikleri, Kasım
İngiltere, GSYH büyümesi, 3Ç19
ABD, GSYH büyümesi, 3Ç19

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BİST-100	111,126	0.59%	4.01%	21.75%
BİST-30	135,507	0.51%	2.78%	18.51%
XUSIN	132,516	0.71%	6.43%	26.36%
XBANK	157,302	0.39%	4.43%	33.61%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.8454	0.66%	1.09%	10.55%
Euro/TL	6.5201	0.95%	1.70%	7.73%
Sepet Kur*	6.1828	0.66%	1.48%	8.88%
Euro/Dolar	1.1142	0.21%	0.62%	-2.85%
Dolar/JPY	109.49	0.12%	0.58%	-0.06%
DXY	97.0190	0.06%	-0.79%	0.94%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	11.86%	11.83%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.52%	12.36%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.51%	6.55%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.87%	1.82%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	100.99	2.223%
18 Mayıs 2021	4.875%	101.12	4.053%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1476.00	0.03%	0.36%	15.07%
Reuters/Jefferies CRB*	194.39	0.78%	2.46%	11.33%
Brent (Dolar/varil)	65.34	-0.02%	7.26%	20.20%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.34	0.04%	-2.18%	-20.34%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

Piyasalarda Bugün

nemindeki %14,1'den %13,9'a geriledi. Aynı dönemde tarım dışı işsizlik %16,5'ten %16,3'e, genç işsizlik ise %27,1'den %26,1'e geriledi. Arındırılmamış verilere göre ise Eylül 2018'de %11,4 seviyesindeki arındırılmamış işsizlik oranı yıllık bazda 2,4 puan artışla Eylül 2019 itibarıyla %13,8 seviyesine çıktı.

Özel sektörün yurtdışı kredi borcu Ekim'de azalmaya devam etti. Eylül döneminde 195,4 milyar dolar olan özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu Ekim ayında 193,1 milyar dolara indi. Finansal olmayan sektörlerin uzun vadeli kredi kullanımındaki 609 milyon dolarlık artışa karşın finansal kurumların borcundaki 2,8 milyar dolarlık azalış dikkat çekti. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcu ise 11,9 milyar dolardan 11,4 milyar dolara geriledi. Bununla birlikte, özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu, Ekim sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemelerinin toplam 51,8 milyar dolar olduğu görülüyor.

TÜİK Ekim ayı ciro endekslerini yayınladı. Takvim etkilerinden arındırılmış verilerde ciro endeksi geçen yılın aynı dönemine göre sanayide %2,9, ticarete %17,7, hizmet sektöründe ise %12,2 oranında artış kaydetti. Buna karşın inşaat sektöründe cirolar %19 oranında azaldı.

TÜİK Ekim ayı perakende satış endekslerini yayınladı. Takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi önceki yıla göre %5,9 oranında artış kaydetti. Perakende sektöründe ciro artışı ise aynı dönemde %13,8 oranında gerçekleşti.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

QNB Finansbank, toplam 456,8 milyon dolarlık sendikasyon kredisi anlaşması imzaladı. Söz konusu kredi iki vadeden oluşan kredide 58,5 milyon dolar ve 183,7 milyon euro tutarındaki fonlama 367 gün vadeli, 150 milyon dolar ve 40 milyon euro tutarındaki fonlama ise 3 yıl + 1 iş günü vadeli olarak gerçekleşti.

REIDIN ve GYODER işbirliğiyle derlenen Kasım ayına ilişkin Yeni Konut Fiyat Endeksi açıklandı. Sonuçlara göre, yeni konut fiyat endeksi Kasım ayında geçen yılın aynı dönemine göre %2,8 yükseldi. Markalı konut projeleri kapsamında gerçekleştirilen satışların %8'lik kısmı yabancı yatırımcılara yapılırken, bu satışlarda ağırlıklı olarak 2+1 özellikteki konutların tercih edildiği gözlemlendi. Markalı konut projelerinde banka kredisi kullanım oranı %16 olarak gerçekleşti. Kasım ayında markalı konut projelerinin stoklarında adet bazında %3,76 oranında erime gözlemlendi.

Dünya gazetesinde yer alan habere göre, yeni makine alımlarında uygulanan ve 31 Aralık 2019'da sona erecek olan KDV muafiyetinin süresi uzatılıyor. AK Parti tarafından 15 maddelik yeni bir torba teklif üzerinde çalışmalar sürdürülüyor. Yeni teklifin yılbaşına kadar Meclis'e sunulacağı belirtiliyor. Buna göre makine alımlarında KDV muafiyetinin 3 yıl daha uzatılması ve Cumhurbaşkanı'na 2 yıl daha süre uzatımı konusunda yetki verilmesi planlanıyor.

Otomotivde artan talep ile birlikte stok sorununun büyümesi ikinci elde fiyatları rekora taşıdı. Artan taleple bazı modellerin 2. el fiyatı %60'a varan oranlarda yükseldi, bazı modellerde de sıfır fiyatları seviyelerine yaklaştı. Geçen Eylül ayında 700 bin adetlik 2. el otomobil satışı ile tüm zamanların rekoru kırıldı. Ekim ayında da yeni rekor geldi ve sektör 800 bin adedi aştı. Faiz indiriminin etkisi ile son dört ayda zirve yapan satışlarla 2018'de 6 milyon adet satışa imza atılırken, bu yılın 7 milyon adetlik satış ile kapanacağı tahminleri yapılıyor. Talepteki bu hızlı artış, 2. el araçların fiyatlarını da yukarı çekti. Yılın ilk 11 ayında ortalama %20 fiyat artışı yaşanan 2. el piyasada, bazı modellerde bu oran %60'lara kadar uzanarak, sıfır araç seviyesine yaklaştı.

Malezya, Türkiye ile gemi üretmek istiyor. Malezya, bu alandaki taşımacılıkta uzmanlık kazanmak ve yerel üretimi artırmak için bir Türk şirketi ile iş birliği anlaşmasını hayata geçirecek. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yarın Malezya'da başlayacak Kuala Lumpur Zirvesi'ne katılacak. Görüşmelerde iki ülke arasında denizcilik sanayisine yönelik bir anlaşmanın da imzalanması bekleniyor. Malezya Savunma Bakanı Mohamad Sabu, Kuala Lumpur Zirvesi'nde bir Türk firması ile bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzalayacaklarını açıkladı. Anlaşmanın detayları açıklanmadı ancak mutabakatın askeri gemi inşasına yönelik bir üretim olması bekleniyor.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Patentten, ülke ekonomisine son 5 yılda %4,5'lik katkı sağlandı. Türkiye'de Ar-Ge harcamaları 10 yılda yaklaşık 5 kat artarken, beş yıl içerisinde 186,6 milyar liraya ulaşan Ar-Ge harcamaları, patent sayılarında da artış yaşanmasını sağlıyor. Beş yılda gerçekleştirilen Ar-Ge yatırımı ile toplamda 289 bin 791'e yükselen Ar-Ge personeli sayısı patent başvurularını %50 oranında artırdı. Destek Patent Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Yamankaradeniz, "Başvuru sayılarındaki %11'lik artış, ülke ekonomisinde %1'lik büyüme anlamına geliyor. 2016 yılı son çeyreğinden başlayarak 2017 yılı son çeyreğine kadar verilen destekle birlikte patent sayılarında ciddi bir artış oldu. Ar-Ge merkezlerine son 5 yılda yapılan yatırım karşılığını buldu ve patent sayılarındaki artış ülke ekonomisine %4,5'lik pozitif katkı sağladı. Benzer şekilde 2016 ile 2017 yılları arasında ekonomide büyük bir canlılık ve büyüme gerçekleşti. 2018 yılında patent sayıları bir önceki yıla göre azalmaya başladı ve ekonomide de küçülme yaşandı." şeklinde konuştu.

Atlas Global Havayolları, 21 Aralık 2019 Cumartesi sabahı uçuşlarına tekrar başlayacak. Atlasjet Havacılık A.Ş.'den yapılan açıklamada, Atlas Global'in, 21 Aralık Cumartesi sabahı 11.15 itibarıyla uçuşlara yeniden başlayacağı duyuruldu. 26 Kasım-21 Aralık arası yapılamayan uçuşlara ait tüm biletlerin açık bilete çevrildiği bildirilen açıklamada, açığa alınan biletlerle ilgili işlemlerin 19-20 Aralık tarihlerinde tamamlanacağı ifade edildi.

2020 Gaz Yılı ile ilgili ilk talep toplama/yarışma 20 Aralık 2019 günü elektronik ortamda yapılacak. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında 2020 Gaz Yılı hakkında aldığı kararla, Usul ve Esaslar'ın "Talep çağrısına ilişkin hususlar" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında geçen "Kurul Kararı ile belirlenen ve ilgili kapasite ürünü/ürünleri hakkında uygulanacak yöntemle ilişkin bilgileri ihtiva eden talep çağrısı, talep toplama gününden en az 15 gün önce Kurum internet sitesinde ilan edilir" hükmü, 2020 Gaz Yılı'nın ilk çeyreklik ve ilk aylık (A1) dönemlerine mahsus olmak üzere, uygulanmayacak. Kurum ayrıca talep toplama katılım bedelini, aylık bazda 15.000 TL olarak belirledi. Talep toplama aşamasından yarışma aşamasına geçilmesi halinde; talep toplama aşamasında miktar bildiriminde bulunup, yarışma aşamasında, talep toplamada bildirdiği miktar için fiyat teklifinde bulunmayan lisans sahiplerinin her birim kapasite için 1 TL teklif vermiş oldukları kabul edilecek ve bu doğrultuda işlem yapılacaktır.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP25) kısmi bir anlaşma ile son erdi. Zirvede mevcut iklim eylemleri ile Paris Anlaşması'nın hedeflerine ulaşmak için gerekli olan emisyon azaltımı arasındaki büyük farkın kapatılması gerekliliğine ve 2020 yılında, tüm tarafların mümkün olan en yüksek azaltım ve adaptasyon hedeflerini ortaya koymalarının aciliyetine vurgu yapıldı. Paris anlaşmasının hedeflerine ulaşmak için çok az ülke güncellenmiş planlarla toplantıya katılırken, Avrupa Birliği sonunda 2050 sonuna kadar sıfır karbon hedefi için anlaşmaya vardı. Bu yılın görüşmelerinde gündeme gelen konu küresel karbon piyasalarıydı. Taraflar bu konuda anlaşmaya varmak için belirlenen son tarihi geçse de bir karar vermedi. Karbon piyasaları hakkında görüşmeler gelecek yıla kaldı.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) global kömür talebinin 2024'e kadar 5,62 milyar tona ulaşacağını öngördü. IEA, COP25 zirvesine sunduğu raporda global kömür talebinin 2024 yılına kadar istikrarlı şekilde artmaya devam edeceğini öngördüğünü bildirdi. IEA, Asya'da artan kömür talebinin ABD ve Avrupa'nın zayıflayan talebini telafi edeceğini öngördü. Kömürün global enerji piyasalarındaki en büyük yakıt olmaya devam ettiğine işaret eden IEA, kömür tüketiminin bugün itibarıyla 2000 yılına göre %65 daha fazla olduğuna işaret etti. Hindistan'ın talebinin güçlü şekilde artmaya devam edeceğini öngören IEA, Hindistan'ın talebinin yıllık %4,2 artışla 2024'te 748 milyon tona çıkacağını tahmin etti.

Çan-2 Termik Santrali "Çevre İzin ve Lisans Belgesi" aldı. Odaş Elektrik Üretim Sanayi Ticaret A.Ş.'nin bağlı ortaklığı Çan Kömür ve İnşaat A.Ş. bünyesindeki Çan-2 Termik Santrali, geçici faaliyet süresindeki tüm testlerden geçerek 6 Aralık 2019 itibarıyla 5 yıl geçerli olacak, Çevre İzin ve Lisans Belgesi'ni aldı.

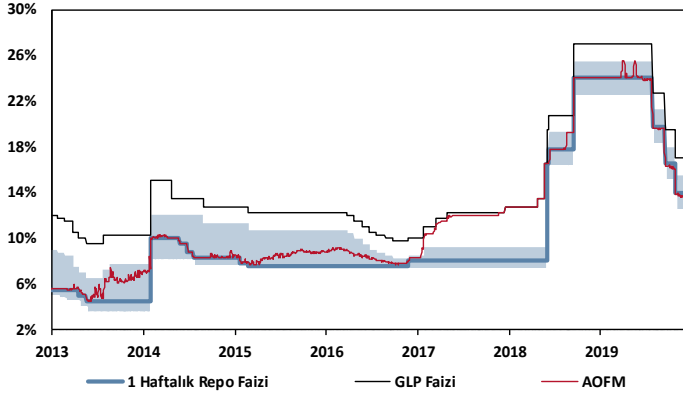
Goldman Sachs 10 yıllık dönemde iklim ve kalkınma için 750 milyar dolarlık finansman ve hizmet sunmayı hedeflediğini açıkladı. Firma aynı zamanda gelişmiş ülkelerde yeni kömürlü termik santral yatırımlarını doğrudan finanse etmeyeceğini, diğer ülkelerdekilerde ise karbon yaka-

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

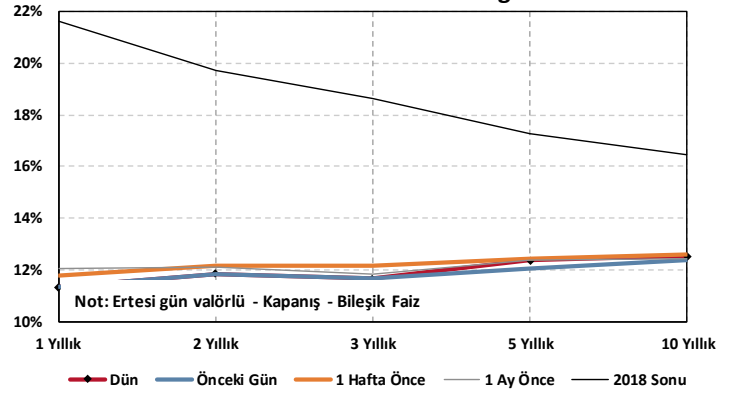
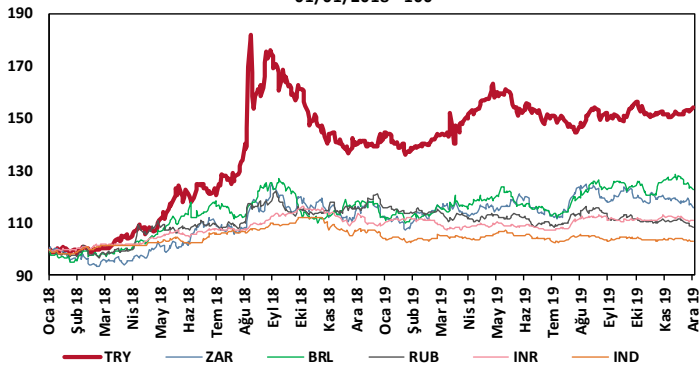
lama veya emisyon azaltım teknolojilerinin bulunmasını arayacak. Firma, yeni kömür madeni yatırımlarını desteklemeyecek, mevcut desteklediği madenlerin gelecekteki finansman ihtiyaçlarında ise emisyon azaltım ve yatırım çeşitlendirme çabaları ana unsur olacağını belirtti.

Almanya 2021 yılından itibaren uygulanacak karbon fiyatını artırma konusunda uzlaştı. Bu kapsamda uygulanacak başlangıç karbon fiyatı 2021 için 10 eurodan 25 euroya yükseltildi. Bununla birlikte fiyatlar 2022'de 30, 2023'de 35, 2024'de 45 ve 2025'te 55 euro seviyesine yükselilecek. Mekanizmadan sağlanan gelir ise yeşil enerji yatırımlarını desteklemek için kullanılacak ve tüketicilerin elektrik faturalarına yansıtılan katkı payları azaltmak ve bu katkılarla yenilenebilir enerji yatırımlarını desteklemek için oluşturulan fondaki açığın kapatılması için kullanılacak.

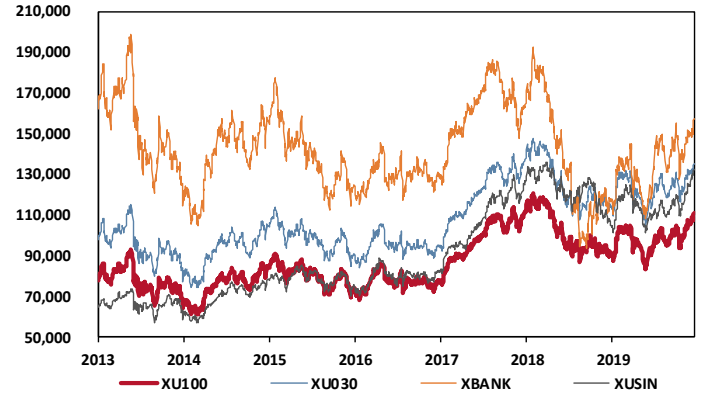
TCMB Faiz Koridoru

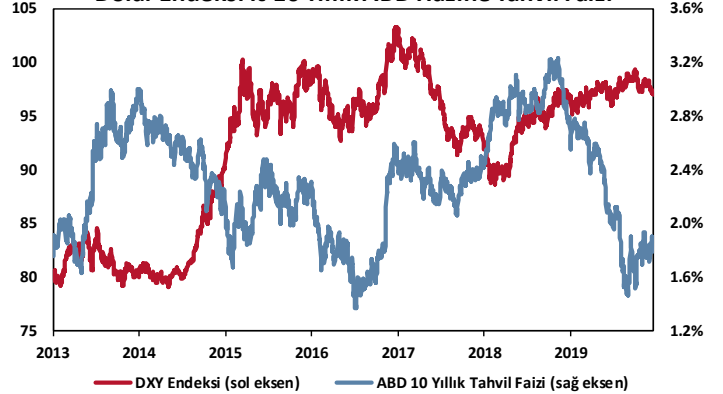
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

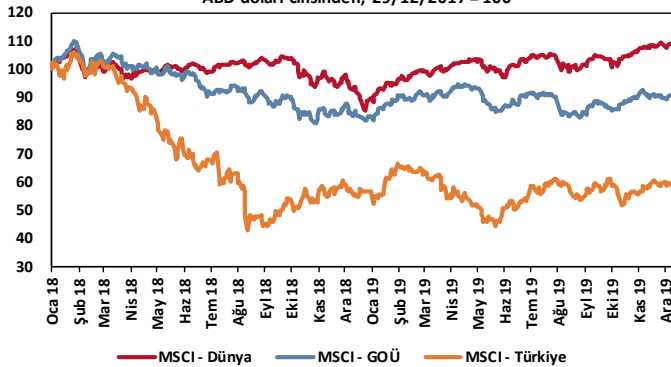
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

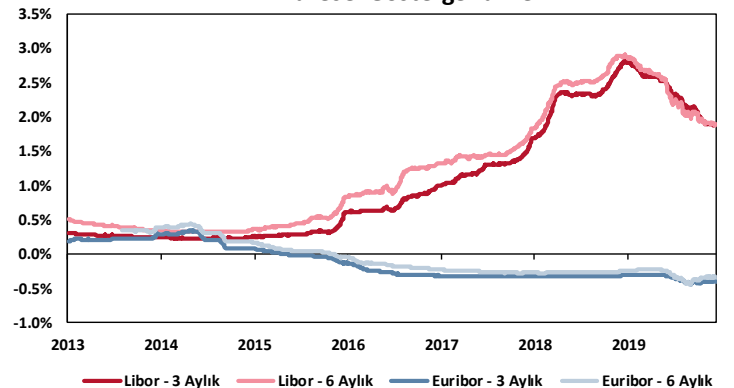

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 29/12/2017 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr